

Misija OEBS-a na Kosovu

Pregled činjenica za

2013

UVOD

Misija OEBS-a unapređuje ljudska prava i bezbednost svih ljudi koji žive na Kosovu, putem nadgledanja i pružanja podrške radu lokalnih institucija. Misija, koja je osnovana 1999. godine predstavlja najveće prisustvo na terenu Organizacije za evropsku bezbednost i saradnju.

Misija OEBS-a unapređuje ljudska prava i bezbednost svih ljudi koji žive na Kosovu, putem nadgledanja i pružanja podrške radu lokalnih institucija. Misija, koja je osnovana 1999. godine predstavlja najveće prisustvo na terenu Organizacije za evropsku bezbednost i saradnju.

Mandat Misije obuhvata unapređenje ljudskih prava, vladavine zakona i dobre uprave. Kako bi pomogla pri uspostavljanju demokratskog i multietničkog društva na Kosovu, u kojem su prava svih zajednica zaštićena, Misija je u početku pomogla pri stvaranju i razvoju određenog broja neophodnih institucija. Primeri obuhvataju Skupštinu Kosova, opštinske uprave, Instituciju zaštitnika građana, Institut za pravosuđe, Centralnu izbornu komisiju, javni medijski servis, regulatore medija, Policijsku školu kao i Inspektorat policije. U skladu sa statusno neutralnom

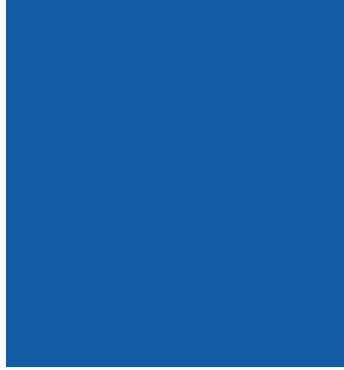
pozicijom OEBS-a, Misija sada nastavlja da podržava ove institucije putem nadgledanja njihovog rada u pogledu usklađivanja sa standardima ljudskih prava i načelima dobre uprave, kao i pružanjem saveta i obuke kako bi se odgovorilo na primećene nedostatke.

Sa osobljem prisutnim u opštinama, Skupštini Kosova, kao i u određenom broju nezavisnih javnih institucija, Misija unapređuje kako uzajamno poštovanje i toleranciju između svih zajednica tako i uspostavljanje održivog multietničkog društva. Rekonfiguracija Privremene uprave misije Ujedinjenih nacija na Kosovu pojačala je značaj jedinstvenog prisustva OEBS-a na terenu, naročito u oblastima nadgledanja i zaštite prava zajednica.

Nakon više od deset godina rada, Misija je uspostavila dobre radne odnose sa svim zajednicama i lokalnim institucijama i predstavlja jednog od ključnih sagovornika za zajednice, institucije i međunarodne organizacije. Timovi Misije na terenu kao i specijalizovani odseci koji se bave pitanjima imovine, dobre uprave, zajednica, policije i sudstva čine da međunarodna zajednica bude u toku sa dešavanjima i pomažu u uspostavljanju pozitivnih promena.

Aktivnosti

Misija OEBS-a je angažovana u tri glavne oblasti: ljudska prava, demokratizacija i javna bezbednost. Misija radi sa centralnim i opštinskim institucijama na Kosovu, kao i sa nezavisnim institucijama, u svakoj od ove tri gore navedene oblasti. Ona nadgleda rad institucija i pruža savete kako da poboljšaju svoj rad i ponude bolje usluge ljudima.

Zaštita ljudskih prava

Zaštita i unapređenje ljudskih prava na Kosovu je jedan od ključnih prioriteta Misije. Ovo zahteva funkcionalan pravosudni sistem i efikasne mehanizme za zaštitu ljudskih prava. U skladu sa tim, Misija radi sa kosovskim institucijama, uključujući i organe za sprovođenje zakona, kako bi unapredila njihovo usklađivanje sa međunarodnim standardima ljudskih prava i načelima vladavine zakona.

Misija posebnu pažnju posvećuje pravima zajednica, uključujući restituciju imovine, povratak i reintegraciju, zaštitu kulturnog i verskog nasleđa, pristup javnim uslugama, kao i upotrebu službenih jezika. Struktura Misije na terenu, koju čini pet regionalnih centara i preko 30 timova na terenu, čini OEBS jedinstvenim u ovom pogledu i omogućava efikasno nadgledanje i izveštavanje. Štaviše, regionalni timovi za zajednice Misije služe kao mostovi između različitih etničkih grupa i olakšavaju dijalog između zajednica i institucija.

Kako bi osigurala održivu i institucionalizovanu zaštitu ljudskih prava, Misija je pomogla osnivanje i sada podržava rad institucije zaštitnika građana, koja između ostalog istražuje navodna kršenja ljudskih prava i pruža pravne usluge.

U nastojanju da spreči kršenje ljudskih prava na samom početku, Misija pruža savete i podržava lokalne aktere koji vrše preispitivanje zakona i pratećih podzakonskih akata u pogledu usklađivanja sa standardima ljudskih prava, uključujući Odbor za ljudska prava, rodnu ravnopravnost, nestala lica i peticije pri Skupštini Kosova, kao i skupštinski Odbor za prava i interese zajednica i povratak.

Misija je ključni međunarodni akter u nadgledanju pravosuđa na Kosovu. Više od deset godina, OEBS nadgleda rad krivičnih i građanskih sudova u pogledu poštovanja ljudskih prava i prava zajednica. Misija takođe izdaje tematske izveštaje koji nude konkretne preporuke kako poboljšati rad sudova u skladu sa međunarodnim standardima. Izveštaji se dele sa pravosudnim sistemom na Kosovu a koristi ih kosovski Institut za pravosuđe, koji je osnovao OEBS, kako bi razvio dalju obuku za nove i aktivne sudije i tužioce.

Štaviše, Misija nadgleda rad policije u pogledu poštovanja ljudskih prava i prava zajednica. Misija deli sa policijom svoje izveštaje o identifikovanim zabrinutostima vezanim za ljudska prava kao što su upotreba sile, prava uhapšenih lica, bezbednosna pitanja koja pogađaju zajednice, zaštita socijalno ranjivih grupa kao i zločini iz mržnje. Ovi izveštaji pomažu policiji da odgovori na nedostatke. Misija takođe podržava razvoj održivog lokalnog mehanizma za nadgledanje pritvora kako bi pomogla u sprečavanju torture i ostalih oblika surovog, neljudskog i ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja.

Misija ulaže napore kako bi pomogla u borbi protiv diskriminacije. Ona podržava kosovske institucije da poboljšaju i primene zakonodavstvo u borbi protiv diskriminacije, unapređuje međuverški dijalog i prihvatanje različitosti, i pomaže građanskom društvu i medijskim organizacijama da zauzmu proaktivnu ulogu u nadgledanju i izveštavanju o slobodi izražavanja i govoru mržnje.

Pored ovoga, Misija pomaže u borbi protiv trgovine ljudima, sprečavanju porodičnog nasilja i radi na poboljšanju zaštite žrtava i njihovoj reintegraciji tako što poboljšava saradnju među svim relevantnim akterima, uključujući odgovorna ministarstva, policiju, zastupnike žrtava i sigurne kuće.

Demokratizacija i dobro upravljanje

Izgradnja institucija i dalji demokratski razvoj ostaju ključni stubovi mandata Misije. U ovom pogledu, Misija nadgleda rad demokratskih institucija, identifikuje nedostatke u njihovom radu, preporučuje i pomaže u sprovođenju relevantnih korektivnih aktivnosti.

OEBS pomaže Skupštini Kosova od njenog osnivanja 2001. godine. Nakon perioda razvoja zakonodavnih kapaciteta, Misija je sada posvećena jačanju izvršnih nadzornih sposobnosti Skupštine kao što je nadgledanje sprovođenja zakonodavnih akata. Misija dalje radi kao bi

pomogla da se skupštinske procedure poštuju i da su sva tela skupštine, predsedništvo, a naročito odbori, operativni i transparentni i u skladu sa međunarodnim standardima i načelima dobrog upravljanja.

Kao rezultat angažovanja Misije, Skupština je uvela periode za postavljanje pitanja vladi, javne rasprave, skupštinske istrage i debate praktičnih politika. Misija je takođe podržala odabrane skupštinske odbore u pripremi godišnjih planova rada kao i u pregledanju nacrtu zakonodavnih akata, kako bi pomogla osiguravanje poštovanja međunarodnih standarda ljudskih prava.

Misija radi kako bi osnažila skupštinske grupe koje predstavljaju ne-albanske zajednice i unapređuje uključivanje grupa građanskog društva i opšte javnosti u zakonodavni proces. OEBS podržava učešće žena i mladih u procesima odlučivanja preko skupštinskih poslaničkih klubova žena i mladih kao i putem omladinskih akcionih saveta na centralnom i lokalnom nivou.

Misija je pomogla uspostavljanje i nastavlja da podržava nezavisne institucije koje podnose izveštaje Skupštini Kosova. One obuhvataju Instituciju zaštitnika građana, Nezavisni nadzorni odbor za civilnu službu na Kosovu kao i Nezavisnu komisiju za medije. Misija pomaže ovim institucijama izgradnjom njihovih operativnih kapaciteta kao i štiteći njihovu nezavisnost od neprimerenog političkog uticaja.

U periodu od 2000. do 2007. godine, OEBS je pomogao u organizovanju pet izbora na Kosovu i osnovao je lokalne izborne institucije, pre svega Centralnu izbornu komisiju i njen Sekretarijat. Od 2008. godine Misija pruža neizvršne tehničke savete izbornim institucijama, uključujući Komisiju za izborne prigovore i žalbe i podržava proces izborne reforme. U maju 2012. godine, Misija je omogućila dva kruga glasanja na srpskim predsedničkim i parlamentarnim izborima za glasače sa pravom glasa na Kosovu.

Na opštinskom nivou, Misija nadgleda i podržava rad lokalnih institucija kako bi poboljšala usluge koje se nude svim zajednicama i kako bi olakšala

reformu lokalne uprave u skladu sa Evropskom poveljom o lokalnoj samoupravi. Misija pomaže skupštinama opština i njihovim odborima da vrše efikasni nadzor opštinskog izvršnog ogranka kao i da poboljšaju kvalitet njihovih pravnih akata. U nastojanju da pojača transparentnost i učešće javnosti u procesima odlučivanja, Misija podržava lokalne savetodavne odbore, neformalne grupe žena, predstavničke organe mladih, kao i inicijative građanskog društva i zalaže se za njihovo uključivanje u javni život.

Misija unapređuje razmenu najboljih iskustava između opština u oblastima rada, upravljanja resursima kao i pravnim lekovima za nepoštovanje administrativnih uputstava i uredbi od strane opština, odnosno u oblasti administrativne pravde. Dodatno, Misija nastavlja da obezbeđuje forum za strukturalni dijalog između institucija na centralnom i lokalnom nivou po pitanjima vezanim za određene oblasti koje su ključne za uspeh reforme lokalne uprave.

Misija je, od svog osnivanja, podržavala razvoj medija. Ona je pomogla osnivanje javnog medijskog servisa, Radio-televizije Kosova, regulatornih tela za elektronske i štampane medije, Nezavisne komisije za medije i Saveta za štampu, kao i kosovskog Instituta za medije, koji predstavlja centar za obuku novinara. Misija sada nastavlja da podržava javne institucije u obezbeđivanju nezavisnog funkcionisanja medija i regulatornih organa za medije pružanjem buke osoblju, pregledom zakonodavstva kao i pružanjem preporuka u skladu sa najboljim međunarodnim iskustvima.

U oblasti visokog obrazovanja, Misija podržava javne univerzitete u Mitrovici i Prizrenu da se usklade sa evropskim standardima visokog obrazovanja. Misija je pomogla osnivanje i podržava aktivnosti Centra za karijeru kao i Centra za podršku i osnaživanje mladih, kao i stvaranje klubova studenata i udruženja na Univerzitetu u Mitrovici. Podrška Misije koja se pruža Univerzitetu u Prizrenu je usmerena na obrazovanje budućih nastavnika kao i na obuku nastavnika koji su već u službi.

Javna bezbednost i sigurnost

Misija OEBS-a ima aktivnu ulogu u jačanju sektora za javnu bezbednost i sigurnost na Kosovu. Misija pomaže izgradnju kapaciteta i poboljšanje strategija sa sprovođenje zakona, uključujući i primenu koncepta rada policije vođenog obaveštajnim saznanjima.

Jedan od početnih zadataka Misije OEBS-a 1999. godine bio je osnivanje Policijske škole u kojoj bi se obučavala multietnička policijska služba na Kosovu. Kako su kapaciteti za obuku policijske škole rasli, škola je takođe počela da organizuje obuku za pripadnike ostalih institucija u oblasti javne bezbednosti, uključujući kako kazneno-popravne ustanove tako i vatrogasnu i spasilačku službu.

Škola se 2006. godine, razvila u kosovski Centar za javnu bezbednost, obrazovanje i razvoj, odnosno kosovsku Akademiju za javnu bezbednost (KAJB) u 2011. godini, dok su odgovornosti upravljanja predate lokalnim institucijama 2008. godine. Međutim, Misija još uvek pruža specijalizovanu obuku organima za sprovođenje zakona u borbi protiv organizovanog kriminala, uključujući pranje novca, trgovini ljudima i narkoticima i pomaže im da poboljšaju i sprovedu svoje strategije. Misija takođe podržava KAJB u definisanju vizije svog razvoja kao i da postane priznata institucija visokog obrazovanja u skladu sa bolonjskim kriterijumima i Evropskim kvalifikacionim okvirom.

Misija takođe podržava osnivanje i rad lokalnih odbora za javnu bezbednost koji okupljaju stanovnike, policiju i predstavnike opština kako bi razgovarali i odgovorili na svoje zabrinutosti

vezane za bezbednost i poboljšali uslove života i međuetničke odnose. Misija pomaže jačanje nivoa informisanosti o javnoj bezbednosti putem aktivnosti na terenu, koje se kreću od predavanja u školama do javnih informativnih kampanja.

Imajući u obzir, da je poverenje javnosti u policiju od ključne važnosti za stabilnost na Kosovu, Misija je pomogla osnivanje Policijskog inspektorata Kosova, koji treba da obezbedi primenu prakse dobre uprave u okviru kosovske policije, sprovede unutrašnji nadzor i istraži žalbe protiv službenika policije. Nakon sedam godina podrške, inspektorat je postao profesionalna i održiva institucija. U skladu sa tim, Misija je krajem 2012. godine, prekinula direktnu programsku podršku ovoj instituciji.

Činjenice i podaci

Ambasador Jean-Claude Schlumberger iz Francuske je šef Misije OEBS-a na Kosovu od 1. oktobra 2012. godine. Misija ima tri programska odeljenja: odeljenje za ljudska prava i zajednice, demokratizaciju i javnu bezbednost i sigurnost. Prisustvo Misije na terenu obuhvata pet regionalnih centara u Gnjilanu, Mitrovici, Peći, Prištini i Prizrenu, kao i više od 30 timova na terenu koji pokrivaju opštine širom Kosova. Budžet Misije za 2013. godinu iznosi 20.512.800 evra, a u skladu sa sistematizacijom radnih mesta, Misija ima 603 pozicije na kojima se nalazi 166 međunarodnih i 437 lokalnih službenika. Skoro polovina osoblja Misije radi na terenu.

Mandat Misije je naveden u Rezoluciji 1244, Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija kao i u odluci Stalnog saveta OEBS-a br. 305 od 1. jula 1999. godine, i daje Misiji „vodeću ulogu po pitanjima vezanim za izgradnju institucija, demokratije i ljudskim pravima.“

Kancelarija za štampu i informisanje javnosti
OEBS Misija na Kosovu
Tel.: +381 38 240 100 ext. 1118
press.omik@osce.org

www.osce.org/kosovo

■ Organizacija za evropsku bezbednost i saradnju (OEBS) se zalaže za **stabilnost, napredak i demokratiju** kroz politički dijalog o zajedničkim vrednostima i putem praktičnog rada koji stvara dugotrajne rezultate.